

dan büyük bir göç alan yerleşim bölgesi değildir. Ayrıca kırsal nüfusun en düşük olduğu iller sıralamasında, İstanbul ve Ankara'dan sonra Eskişehir 3. sırada olduğu için, Eskişehir nüfusunun büyük bir bölümü kent merkezinde yoğunlaşmaktadır.

1998 -2006 yılları arasında, artan nüfusa göre üretilmesi gereken konut adedi ve üretilmesi gereken konutlardaki arsa sahiplerinin payı göz önüne alındığında Toplam Üretilmesi Gereken Konut **31 106 adet olup üretilen konut sayısı 41 515 adettir. Buna göre 10 409 adet konut fazlası bulunmaktadır.** Konut fazlasına baktığımız zaman en az 3 yıllık bir dönemin konut arzı bulunmaktadır. Ayrıca kentimizde bulunan iki üniversitenin yakın çevresindeki mahallelerde oluşan 40-50 m² brüt alanlı apart dairelerin yapımı da yoğun bir şekilde devam etmektedir. Bunların sosyal yaşamı etkilemesi tartışılır hale gelmiştir.

Eskişehir'de bir yıl boyunca yapılan katı atık analiz sonuçlarına göre, kentsel katı atıklarının bileşiminin %67 yiyecek atığı, %10 kâğıt-karton, %5,6 plastik, %2,5 cam, %1,3 metal, %4 kül ve %9,6 diğer atıklar olarak tespit edilmiştir.

Ülkemizde 1980'lerden itibaren bir kalkınma stratejisi olarak dışa açılma (ihracata yönelik model) politikaları ekonomiye egemen olmuştur. Halen uygulanmakta olan bu strateji, 2000'lerden sonra büyük bir sıcak para akımı ile "dışa bağımlı ihracat" modeline dönüşmüştür.

Ülkemizin önemli sanayi merkezlerinden biri olan Eskişehir'deki, sanayiinin sektörel dağılımı incelendiğinde tek bir sektörün değil, genelde yüksek katma değer yaratan birçok sektörlerin gelişme gösterdiği, sektörel bazda incelendiğinde Makina-Metal Eşya Sanayii ve Gıda Sanayiinin toplam sanayii içinde %70'lik bir ağırlığı olduğu görülmektedir. Toprak ve Seramik sanayiinin son senelerdeki hızlı gelişimiyle birlikte bu sektörün il sanayii içindeki payı giderek artmaktadır.

İlimizde üretilen bazı ürünlerin ulusal üretim içindeki paylarına bakıldığında, Uçak Motoru, Dizel Lokomotif ile Boraks üretiminin %100'ünün ilimizden karşılandığı görülmektedir.

Türkiye için sonsuz bir enerji kaynağı olan toryum Türkiye'nin enerji sorununun çözümüne yardımcı olabilecek ve en önemlisi Türkiye hiç kimseye muhtaç olmadan 100 yıl kendi enerjisini üretebilecek bir ülke olabilecektir. Bugün enerjisinin %70'ini Rusya (doğalgaz, kömür) ve Orta Doğu Ülkelerinden (Petrol) ithal eden Türkiye enerjide bağımsızlığını ilan edebilecek böylece de üretimini, ihracatını, istihdamını ve yatırımlarını artırarak kısa sürede halkının refahını gelişmiş ülkeler düzeyine yükseltebilecektir.

2004 yılı Uluslararası Taşımacılıkta yılın Hafif Raylı Sistem ödülünü kazanan Estram, 24 Aralık 2004 tarihinden itibaren işleme açılarak, Eskişehirliilerin hizmetine sunulmuştur. Sistem, OTOGAR-SSK hattı ve OSMANGAZİ-OPERA hattı olmak üzere, iki hatta 18 araçla çalışmakta olup hat uzunluğu 19 km'dir. Günlük taşınan yolcu sayısı yaklaşık 80.000 kişidir, 5 adet daha tramvayın alım işlemleri devam etmekte olup, bu yıl içerisinde ulaşım sistemine dahil edilecektir. Aynı zamanda ilave HRS hatları ile mevcut sistemin genişletilmesi planlanmaktadır.

Günümüzde Trakya, İstanbul, Kocaeli ve Bursa gibi bölgelerin aşırı doluluğa ulaşması ve buralarda yatırım yapmanın artan birim maliyeti, Eskişehir'i yeni bir seçenek olarak gündeme getirmektedir. Sayıları giderek artan yerli ve yabancı yatırımcının Eskişehir'e yönelmesi, bugün var olan yönetim anlayışı ve kent altyapısı ile 'işlerin hayli zor olacağını' göstermektedir.

Eskişehir'in ilk elde sayılabilecek sorunları arasında stratejik planlama anlayışının gelişmemiş olması sayılabilir. Bu nedenle kentle ilgili gelişim planları yapılırken, çoğunlukla imar planlaması ile yetinilmekte, örneğin sanayiinin gelişiminin yarattığı enerji ihtiyaçları dikkate alınmamaktadır.

Benzer biçimde hızlı konutlaşma sürecinde örneğin elektrik enerjisi dağıtım şebekesinin sorunları yeterli ölçüde planlama adımlarına dâhil edilmemektedir. Kent yönetimlerinin enerji dâhil olmak altyapı sorunlarına karşı duyarsızlığı, bugün kendini kent içi ulaşım ve trafik sorunun geldiği noktada ifade etmektedir.

Pancar tarımı ve pancar şekeri sektörü en fazla istihdam yaratan, yan sektörlere büyük katkı sağlayan, en fazla çiftçi geliri sağlayan sektör olması nedeniyle tüm dünyada desteklenip korunmasına rağmen, dünyada pancar şekeri üreten ülkeler arasında bu sektörü desteklemeyen ve korumayan tek ülke Türkiye'dir. Hatta tam aksine kaçak şeker ve kontrolsüz tatlandırıcı ithali ve kullanımı Nişasta Bazlı Şeker kotalarının yüksek tutulması ve her yıl % 50 oranında artırılması ve bu konuda yargı kararlarına uyulmaması, özelleştirme bahanesiyle yeni ve teknolojik yatırımların yapılmaması gibi nedenlerle pancar şekeri sektörü geriletilmeye hatta bitirilmeye çalışılmaktadır.

Eskişehir Şeker Fabrikasının ilimizin kent dokusunun oluşumundaki etkisi yadsınamaz. Ayrıca şeker pancarı tarımının yarattığı büyük tarımsal istihdam düzeyi ile nüfusun kırsal kesimde tutulmasına ve iç göçün yavaşlamasına katkısının yanı sıra bölgesel kalkınmışlık farklarının azaltılmasında rol oynamaktadır.

Özelleştirme kapsamına alınan Şeker Fabrikası da özelleştirilen diğer kamu sektörleri gibi işlevsiz hale getirilecektir.

Ülke, kent ve insan için; sağlıklı ve bilimsel bir çalışma anlayışıyla yaşanabilir bir kent ve kentlilik bilinci'nin oluşturulmasına yönelik önerilerin tartışıldığı Sempozyumumuz, aşağıdaki vurguların uygulamaya geçirilmesini önermektedir.

- Eskişehir Fay Zonu olarak adlandırılan fay zonu aktiftir ve orta büyüklükte (M=6.0-6.5) deprem üretme potansiyeline sahiptir. Ancak bu fay zonunun kesin yeri, deformasyon zonu genişliği, fay üzerindeki maksimum yer değiştirme miktarı, orta büyüklükteki depremlerin tekrarlanma aralıkları gibi depremsellik açısından önemli olan özellikleri ayrıntılı olarak ortaya konmamıştır. Her ne kadar fayın yerleşim yerindeki kesin yerini belirlemeye yönelik çalışmalar yapılmışsa da bu durum halen tartışmalıdır ve yapılan çalışmalar yetersizdir. Konuyla ilgili kapsamlı bir çalışma yeniden yapılmalıdır.
  - Kent merkezindeki yaklaşık 160 000 hane ya da konut olduğuna göre; 4 konuttan birinin nitelikli olduğu da kesindir. 1998 yılından önce yapılan konutların da nitelikli hale dönüştürülmesi ayrı bir çalışma ve yapım aşaması gerektirmektedir.
  - Eskişehir için en uygun katı atık yönetim sistemi, %15 geri kazanım, %77 kompostlama ve %8 düzenli depolama şeklinde olmalıdır. En uygun geri kazanım sistemi, geri kazanılabilir atıkların başlangıçta evlerde karışık olarak toplandığı, belirli bölgelerde geri kazanım merkezlerinin oluşturulduğu ve bunu takiben atıkların ayırma tesislerinde ayrıldığı bir yaklaşımdır. Mevcut sahaya ikinci bir alternatif olarak yeni düzenli depolama sahası için Çavlum Köyü yakınlarındaki bölgenin uygun olabileceği belirlenmiştir.
  - Türkiye'de sanayileşme ve bunun sonucunda da yapılacak ihracat mutlaka planlı bir sanayileşme politikası ile belirlenmelidir. Bu politika da istihdam odaklı olmak zorundadır. Ülkenin emek gücünü sefalet ve işsizliğe sürükleyerek ve bunu bir baskı aracı olarak kullanarak verim artışı sağlamak, olsa olsa bir taşeronlaşma, bir fason sanayi oluşunu empoze etmekten başka anlam taşımamaktadır. Ar-Ge ve inovasyona dayalı, planlı, kalkınma hedefli, bölgesel farklılıkları çözecek bir destekleme sistemi ile sektörel yapı-
- Yapılan nüfus projeksiyon tahminlerine göre 2020 yılında kent merkezi nüfusunun yaklaşık 750.000 olacağı öngörülmekte olup, su ihtiyacının güvenle sağlanabilmesi için her türlü temiz su kaynağının korunması gerekmektedir.

laşmayı yeniden düzenleyecek bir sanayileşme aynı zamanda istihdamı da mümkün kılacaktır. Planlı, kalkınma ve refaha yönelik, istihdam odaklı bir sanayileşme, ülkemizin yarınlarını garantiye alacak bir yönetim anlayışı ile bütünleştiği ölçüde başarı kazanacaktır.

- Eskişehir'in sosyoekonomik durumu ve sanayiisinin üstünlükleri değerlendirildiğinde 4736 sayılı Kanun kapsamında özellikle yabancı sermaye yatırımlarını teşvik amaçlı çıkarılmış olan Endüstri Bölgeleri Kanununa yönelik olarak düzenlenecek olan OSB 4. Gelişme Bölgesi, Havacılık ve Savunma Sanayi Endüstri Bölgesi olarak ilan edilmelidir.
- Ülkemizde radyoaktif yakıt olabilecek uranyum ve toryum cevherlerinin yeniden ciddi bir şekilde aranması, haritalanması ve zenginleştirilmesine acilen ihtiyaç vardır. Toryum hem Eskişehir hem de Türkiye açısından geleceğin nükleer yakıtı olma açısından gereken ilgiyi acilen görmelidir. Eskişehir, Türkiye'de nükleer yakıt zenginleştirmede öncü olmalıdır.
- Bor madenlerinin 1978 sonrasında tek elden ve Etibank tarafından işletilerek yatırım, üretim, pazarlama ve satış faaliyetlerinin yürütülmesi, ülkemize kısa bir süre içinde çok büyük bir üretim kapasitesi ve pazar payı sağlamıştır. Aynı zamanda istikrarlı bir üretim ve satış politikasının izlenmesi mümkün olmuş, bu da ülkemize dünya bor sektöründe güvenilir bir yer ve isim kazandırmıştır. Bu sonuçta, her biri birbirinin alternatifi olarak kullanılabilen ham ve rafine bor ürünlerinin gerek fiyat ve gerekse üretim ve satış miktarlarının ve hedeflenen pazarın tek elden tespit ve kontrol edilmekte olmasının etkisi açıktır. 25 yılı aşkın bir süredir rafine bor ürünleri üretimi gerçekleştirmekte olan Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü bünyesinde bu konuda önemli bir bilgi birikimi sağlanmıştır. Bu birikim ile gerek yatırım, gerekse üretim faaliyetleri sorunsuz sürdürülmekte, üretilen ürünlerin tamamı başarılı bir şekilde satılmaktadır. Bor madenlerimizin işletilmesi bundan sonra da aynı sistemle devam etmelidir.
- Elektriğin kalitesinin yükseltilmesi ve kesintilerin mümkün olan en düşük seviye ye indirilmesine yönelik olarak şebekenin yeraltına alınması çalışmalarına hız verilmelidir.
- Şu anda ürettiği şekeri satamayan fabrikalar önümüzdeki dönemde ciddi kota problemi yaşayacak ve pancar ekim alanları daha düşürülecektir ki bu da örneğin Eskişehir yöresinde ekilen kota fazlası pancarın özel sektör fabrikalarına aktarılmasına neden olacaktır. Böyle bir ortamda Türk şekerin özelleştirilmesi , pancar ve şeker üretimine büyük darbe vuracaktır. Şeker fabrikalarının düşük maliyetli , karlı ve yüksek kapasiteli olan ve hepsi iç Anadolu da konuşlanmış 7-8 tanesi satılabilecek, geriye kalan en az 15 ila 18 fabrikanın kapanmasına , pancar ve şeker üretimi ile istihdamın daralmasına, en az 6 milyon kişinin sektörden dışlanmasına, köyden kente göçün artmasına , büyük kentlerde güvenlik sorunlarının büyük boyutlara ulaşmasına yol açacaktır. Türk şekerin özelleştirilmesi'ne son verilmeli pancar tarımı ve pancar şekeri üretimini destekleyici koruyucu politikalar geliştirilmelidir.
- Üretici örgütlenmeleri üzerindeki bütün kısıtlamalar kaldırılarak kooperatifler ve üretici birlikleri özerk ve demokratik bir yapıya kavuşturulmalıdır.
- Tarım sektörü milli gelire % 11 katkı sağlamasına karşın tarımı desteklemek için ayrılan kaynak GSMH'nın ancak 0,7 kadar olup destek için ayrılan kaynak aynı oranda arttırılmalıdır.
- Verim ve üretimi arttırmak üzere en önemli potansiyel olan sulanabilecek alanlar sulamaya açılmalıdır.
- İşletme yapılarımızın ekonomik ölçeklere uygun hale getirilebilmesi için toprak reformu ve arazi toplulaştırma çalışmalarına hız verilmelidir.
- Üretim planlaması yapılarak ülke ve dünya koşullarına uygun üretim deseni oluşturulmalıdır.

- Üretimde verimliliği arttırmak için girdiler daha etkin kullanılmalı, modern yöntem ve araçların kullanımını yaygınlaştırmalı, tarımsal eğitim-yayım ve danışmanlık hizmetleri daha etkin hale getirilmelidir.
- Kuraklık tarımı tehdit eden ve edecek olan önemli bir sorun olup, kurağa dayanıklı bitki tür ve çeşitleriyle ilgili çalışmalar öne alınmalıdır.
- Hayvancılığın sürdürülebilirliği çok önemli olup yalnızca yem bitkileri üretiminin teşviki ve etkin işletilmesi yeterli olmayıp mera kanununun işletilmesindeki sorunların da aşılması, çayır ve mera iyileştirilmesi çalışmalarına hız kazandırılmalıdır.
- Tarım kurumları arası etkin işbirliği konusundaki sorunlar aşılması için temel tarımsal problemlerine yönelik disiplinler arası ortak çalışmalar geliştirilerek, tarım-sanayi işbirliğine dayalı araştırmalar artırılmalıdır.
- Toprak kaynaklarımız, erozyonla, tarım dışı amaçlı kullanım ve yanlış uygulamalarla yok olmaktadır, topraklarımızın korunmasına ilişkin etkin önlemler alınmalıdır.
- Kırsal ve kentsel toprak düzenlemelerinde halkın sürece katılması için demokratik bir yönetim anlayışı benimsenmelidir.
- Ülkemizde tarımın değişik boyutları ve sorunları üzerine çok çalışılmış, ancak tarımda çalışan ve üreten kesimin sorunları üzerinde çok durulmamış yada kamuoyunda fazla dillendirilmemiştir. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinde de belirtildiği üzere “Her şey İnsanlar ve İnsanlığın Mutluluğu İçindir” ifadesinde somutlaşarak üreticiler ve tüketiciler açısından belirsizliklerin giderilmesi gerekmektedir. Üreticiler için belirsizlikler üretimle ve satışlarla bağlantılı iken tüketiciler açısından ise ürünlerin nitelikleri, güvenlik ve sağlığı önemli konulardır. Bu bağlamda üreticiler ve tüketiciler arasında etkin işbirliği sağlanmalıdır.
- Anayasanın 44. maddesi “Devlet, toprağın verimli olarak işletilmesini korumak ve geliştirmek, erozyonla kaybedilmesini önlemek ve topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçilikle uğraşanlara toprak sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri alır.” demektedir. 5216 sayılı “Büyük Şehir Yasası” çıkarılarak şehrin vilayet binası merkez alınarak 3050 km. yarıçapındaki alanda kalan köyler kâğıt üzerinde köylülükten kurtararak büyük şehrin mahallesi konumuna bir kalemde getirilmiştir. Yani yeni kent varoşları yaratılmıştır. Kentlerin köylerden “göç alan” yerleşme alanları olduğu gerçektir. Ancak kentlerdeki hizmet alanlarına akın eden tarım sektöründeki işgücü de ekonomik ve sosyal açıdan sorunların doğmasına yol açmaktadır. Tarım politikası, sadece tarım sektöründe verim arttırmak ve çalışanları ekonomik açıdan güçlendirmek amacını taşımaz, bütün ülke nüfusunun yararına yönelik çalışmalar içerisinde de bulunmalıdır.
- Eskişehir kentinde sağlıklı bir katı atık yönetim sisteminin kurulması, bunun teknik, ekonomik, çevresel, sosyal ve politik faktörleri içerdiğinden disiplinler arası bir planlamanın yapılması gerektiği ön plana çıkmıştır. Kentte oluşan katı atıkların fiziksel ve kimyasal analizlerine göre en uygun katı atık yönetim sisteminin oluşturulması, bertaraf için düzenli depolama alanının yer seçiminin yapılması ve en uygun geri kazanım sistemlerinin oluşturulması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Ayrıca katı atık yönetim sisteminin kurulmasından sorumlu olan tüm kurum ve kuruluşların yapacağı çalışmaların ortaklaşa yapılması ve sistemin uygulanabilmesi için öncelikle kent halkının ve diğer tüm tarafların katılımının gerekliliği ortaya konulmuştur.
- Eskişehir'de, özellikle ısınma ve sanayi amaçlı kömür kullanımı nedeni ile hava kirliliğinin ciddi bir sorun olarak yaşandığı, 1990'lı yıllarda önce sanayide, daha sonra evsel ısınmada doğalgaz kullanımının başlaması ile hava kalitesinde belirgin bir iyileşme sağlandığı, ancak yine de kir-

leticilerin kış ve yaz dönemi değerleri arasında büyük farkların hala görülebildiği ve kış döneminde hava kirliliğinin sorun olmaya devam ettiği ortaya konulmuştur. Bugün için, Eskişehir'in hava kalitesinin nicel ve coğrafi dağılımlarını belirleyen ana etmenlerin trafik ve doğalgaz kullanımının yaygınlaşmaması nedeni ile evsel ısınma olduğu belirlenmiştir. Kentte yapılan hava kirlleticileri ölçüm sonuçlarına göre yıllık emisyon envanterleri ve bu verilere dayalı kirlilik haritaları oluşturulması çalışmalarının devam

ettiği ortaya çıkmıştır. Kentte bugüne kadar, kapsamlı ve sistematik bir hava kalitesi planının uygulanmadığı, ancak kısa dönemli hazırlanan planlar ile iyileştirmeler sağlandığı belirlenmiştir. 2007 yılında Anadolu Üniversitesi tarafından başlatılan proje kapsamında, ilgili kurumların da işbirliği ile Eskişehir için Temiz Hava Planının hazırlanmasının hedeflendiği ortaya çıkmıştır.

TMMOB
Eskişehir İl Koordinasyon Kurulu

ODA DANIŞMA KURULU -SEKRETERLER SAYMANLAR TOPLANTISI YAPILDI.

Makina Mühendisleri Odası'nın 41. Dönem Danışma Kurulu III. toplantısı, 1 Mart 2008 tarihinde Ankara'da yapıldı. Oda'nın 22 aylık çalışmalarının değerlendirildiği; birlikte karar alma, üretme ve yönetme anlayışının en önemli araçlarından olan tüm şubelerimizden toplam 167 kişinin katıldığı Danışma Kurulu toplantısına Şubemizden Yönetim Kurulu Üyeleri R.Erhan Kutlu, Tayyar Çaydere, M. Simavi Bakır, Oğuz Kepez ve Şube Müdürü

K.Levent Güler katıldı. Toplantının açılış konuşmasını yapan Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, Yönetimlerde oldukça fazla yenilenme olduğuna dikkat çekerek, "Bu vesileyle şubelerimizin eski yöneticilerine çalışmalarından dolayı teşekkür ediyorum ve yeni seçilen şube yöneticilerini de kutluyorum, çalışmalarında başarılar diliyorum" diye konuştu.